

doczeka się tłumaczeń na język polski, to niech przynajmniej inspirowane przez przedmiot. Bogate tworzywo, które zawiera, może dostarczyć cennej pomocy dla trwającej ciągle odnowy liturgicznej, prowadzonej w duchu ekumenicznej, niepodzielonej Tradycji chrześcijańskiej.

Lublin

KS. LEONARD GÓRKA SVD

KLAUS M. BECKER — GERMAN ROVIRA, *Aus den Menschen genommen. Berufung und geistliches Leben des Priesters*, Verlag Wort und Werk, St. Augustin 1978, s. 106.

Jako drugi tom nowej serii wydawniczej *Sinn und Sendung* wydawanej przez oficynę *Wort und Werk* w St. Augustin ukazała się ostatnio praca zbiorowa K. M. Becker i G. Rovira, pt. *Aus den Menschen genommen*. Podtytuł precyzuje jaśniej zawartość książki; *Berufung und geistliches Leben des Priesters*. Książka ta przedstawia interesujące połączenie elementów ascetyczno-pastoralnych i ściśle teologicznych, odnoszących się do życia duchowego jak i pastoralnej posługi kapłanów. Po krótkim wstępie, K. M. Becker udostępnia pod tytułem *Aus den Menschen genommen* tekst kazania prymicyjnego wygłoszonego w Kolonii (s. 11—22). Pojęty przez autora temat został przedstawiony w formie bardzo komunikatywnej a jednocześnie praktycznej.

Autorem kolejnych dwu artykułów jest G. Rovira. W pierwszym rozważa on problematykę powołania kapłańskiego w płaszczyźnie zadań spełnianych przez kapłaństwo hierarchiczne (s. 23—35). Podniesiony najpierw prorocki charakter kapłaństwa, a następnie posłannictwo związane z tym urzędem stanowią inną rzeczywistość niż potocznie oznaczają te określenia. Kapłaństwo zdaniem autora należy generalnie rozumieć i określać jako powołanie. Określenie to dość wyraźnie określa teologiczną a zwłaszcza pastoralną misję kapłana.

Kolejny artykuł tego samego autora poświęcony jest zagadnieniu celibatu kapłańskiego (s. 36—49). Rzeczywistość ta, zdaniem autora, jest integralnie związana z kapłaństwem sakramentalnym w Kościele rzymskim. Po niesiony tu został szczególnie czynnik ofiary. Wydaje się, że jest to pewne zubożenie całości obrazu rzeczywistości celibatu. Zostaje w pewnym sensie zatracony dynamizm tego dzieła oraz jego zbawczo-eschatyczny wymiar. Nawiązanie do biblijnych elementów teologicznej nauki Kościoła wyrażonej zwłaszcza poprzez *Magisterium Ecclesiae* w pewnym stopniu pomniejsza rodzące się pytania i wątpliwości odnośnie do ukazanego obrazu celibatu.

K. M. Becker jest autorem kolejnego artykułu poświęconego problematyce duchowości kapłańskiej (s. 50—73). Autor akcentuje bardzo wyraźnie chrystocentryczny charakter duchowości kapłańskiej, zwracając uwagę, iż Chrystus jest właściwym obrazem i realizmem kapłaństwa także na odcinku duchowości. Sam Chrystus był doskonałym przykładem medytacji, która stanowi istotny przejaw duchowości kapłańskiej.

Kolejne rozważanie tego samego autora dotyka zagadnienia relacji, jaka zachodzi między modlitwą kapłańską a rzeczywistością świata, pojętą w bardzo szerokim sensie. (s. 74—106). Relacja tych dwu rzeczywistości realizowana jest poprzez konkretne życie kapłańskie. Mając na uwadze całość zbawczego posłannictwa Kościoła, niemożliwe jest oddzielenie, czy zarzucenie jednego z tych czynników. Autor podkreśla, że zwłaszcza wspólnie w tej płaszczyźnie rodzi się bardzo wiele trudności, i to nie tylko ściśle „technicznych”. Rozumienie modlitwy nie tylko jako nadbudowy życia kapłańskiego, lecz jako istotnego czynnika egzystencjalnego nadaje jej

bardziej wyraźny charakter w sensie znaczenia oraz potrzeby. Następnie autor dotyka problematyki wschodnich systemów medytacyjnych, podkreślając jednocześnie, iż mogą one stanowić doskonałą szkołę w wielu konkretnych formach czy przejawach samej modlitwy. Rzeczywistość obrazu religijnego omówiona następnie bardzo pobieżnie stanowi próbę syntetycznego zwrócenia uwagi na teologiczną wartość „obrazu” w modlitwie. W końcu podaje jeszcze autor kilka uwag dotyczących różańca.

Prezentowany zbiór opracowań odnoszących się zasadniczo do sfery duchowego życia kapłańskiego wydaje się, iż może stanowić pewną pomoc praktyczną na drodze osobistej doskonałości. Autorzy korzystając obficie z materiałów biblijnych, przybliżyli w formie bardzo przystępnej wiele ascetycznych i teologicznych elementów duchowości kapłaństwa sakramentalnego. Właściwe przeżywanie osobistej drogi doskonałości stanowi, jak wynika m. in. z prezentowanej pracy, istotny czynnik w pracy pastoralnej. Ostatecznie zbiór ten stanowi bogatą mozaikę treści w zakresie teologii życia wewnętrznego.

Worms-Pfедdersheim

KS. ANDRZEJ F. DZIUBA

Biblia księgą życia Ludu Bożego, praca zbiorowa pod redakcją ks. STANISŁAWA ŁACHA i MARIANA FILIPIAKA, Lublin 1980, stron 288.

Omawiana praca jest trzecią z serii tego typu prac, wydawanych przez Wydział Teologiczny Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie. Zawiera ona głównie wykłady, wygłaszane przez profesorów KULU na tzw. tygodniach biblijnych, zorganizowanych w dniach 1—5. XII. 1974 oraz w dniach 1—6. XII. 1975. Problematyka powyższych wykładów dotyczy zagadnień etycznych Biblii, analizowanych zarówno w aspekcie teoretycznym jak i praktycznym.

Redaktorzy powyższej pozycji podzielili ją na dwa wielkie działy: pierwszy w większości porusza tematy związane z życiem etycznym Ludu Bożego (ss. 19—191), drugi zaś, którego autorem w całości jest ks. prof. S. Łach, mówi o problemach etycznych zawartych w Psalterzu (ss. 195—286).

Z pierwszego działu na szczególną uwagę zasługuje artykuł ks. prof. L. Stachowiaka nt. *Wartości etyczne tradycji o przymierzu*. Autor słusznie stwierdza w swoim opracowaniu, że w „przymierzu synaickim postulatory etyczne odgrywały zasadniczą rolę” (s. 20). Z wartości etycznych przymierza na szczególną uwagę zasługuje miłość, wierność pełna łaskawości oraz sprawiedliwość. W oparciu o te wartości naród wybrany mógł w pełni rozwijać swoją osobowość i ściśle jednoczyć się z Bogiem. Spełnianie postulatory etyczne przymierza chroniły Izraelitów od bałwochwalstwa i ułatwiały zarówno reformę kultu jak również i pełne życie religijne Izraela. Zwrócenie uwagi na ten właśnie aspekt etyki St. Testamentu posiada niezwykle ważne znaczenie, ponieważ, jak stwierdza sam Autor, „święty natury etycznej i religijnej scalały wewnętrznie naród i wytwarzały jedność duchową pod przewodnictwem Jahwe” (s. 26).

Ks. S. Łach w następnych dwóch artykułach mówi o szczegółowych implikacjach wynikających z etycznych zobowiązań przymierza. W artykule: *Wierność fundamentem etyki przymierza*, stoi na stanowisku, że chociaż przymierze synaickie zobowiązuje obie strony (tzn. Boga i człowieka), to jednak przede wszystkim „człowiek winien odpowiadać miłością i wiernością na miłość i wierność Boga” (s. 29). Potrzebę wierności i miłości Autor uzasadnia głównie racjami wydobytymi z psalterza. Wielkie znaczenie posiada jego drugi artykuł pt. *Wartości etyczne dekalogu*